

i flere Aar havde 20,000 Mennesker følt en saadan Trang, og man var derfor nu naaet saa vidt, at man havde faaet tegnet 8,000 Rd til en saadan Kirke. 8,000 Rd. efter en dybt-følt Trang i flere Aar hos 20,000 Mennesker, det er 2 Mk. 6 ø. pr. Individ; det er det Beløb, som kommer ind paa en lille Ofterdag fra 20,000 Mennesker — og dog have de havt denne dybt-følte Trang i Løbet af flere Aar! Men skulde dette virkelig være et Vidnesbyrd om deres dybt-følte Trang, der skulde bevæge Staten til at komme dem til Hjælp? Lader os tage et andet Exempel; dersom 10 Familier, der ønskede at faae et Bedehuus, havde tegnet sig for 2 Mk. 6 ø. hver, altsaa for 3 Rd. 5 Mk. 12 ø. i det Hele, vilde vi da tage det som et Vidnesbyrd om, at denne lille Me-nighed havde en dybt-følt Trang til at faae et Bedehuus, og vilde vi betragte disse 3 Rd. 5 Mk. 12 ø. som en udbortes Betingelse for, at vi skulde afhjælpe deres Trang? Jeg troer virkelig ikke, at de 8,000 Rd. i denne Sammenhæng betyder Andet end lige det Modsatte af, hvad det ærede Medlem vilde pointere, og jeg maa derfor vedblivende fravaade at gaae ind paa Fleertallets Forslag under Nr. 10. Selv om 6 Rd. pr. Kvadratalen er for meget, selv om enhver Kvadratalen kun er 1 Rd. værd, saa kan jeg ikke see Andet, end at der, — regnet paa den Maade, er saameget mindre Grund til at gaae ind paa Forslaget, da der ingen Mening er i at bygge en saa stor Me-nighed et saa ringe Beløb, som Byggegrunden da vilde være værd.

Ordf: Dengang jeg bad om Ordet, havde det ærede Medlem for Frederiksborg Amt (Alders) holdt sit første Foredrag, det vil sige det første af de to sidste, men derimod endnu ikke gjort de Bemærkninger, som han bagefter gjorde, og som til en vis Grad kunde gjøre den Henvendelse til ham overflødig, som jeg nu skal tillade mig at fremsette. Det forekommer mig, som om han i Virkeligheden blandede et heelt andet Spørgsmaal ind i Discussionen, end hvad her nærmest er Tale om; han kom nemlig ind paa Spørgsmaalet om Bevillingen for Krigsministeren til at tage Klæde paa Dplag, medens der her jo kun er

Spørgsmaal om Usferød Fabriks Bestyrelse. Det Spørgsmaal, som det ærede Medlem fremhævede, om Usferød Fabrik istedetfor at arbejde paa Salg skulde arbejde paa Forraab, falder ikke ind under Usferød Fabriks Bestyrelse, men er derimod et Spørgsmaal, som ligger indenfor Bevillingen for Krigsministeriet til at være mere eller mindre forsynlig ligeoverfor Hærens Behov. Jeg vilde nu have spurgt det ærede Medlem, hvorledes det vilde være muligt for Usferød Fabrik paa egen Haand at tage paa Dplag, naar ikke den tilstrækkelige Bevilling gennem Finantsloven blev givet med Hensyn til Beløbene for disse Dplag? Det ærede Medlem er, saavidt jeg skjønner, senere hen til en vis Grad gaaet bort fra den Betragtning.

Vi have allerede for et Par Aar siden havt Spørgsmaalet om Usferød Fabriks Rentabilitet for os, og det forekommer mig, at det blev temmelig klart godtgjort dengang, at Usferød arbejdede med en, selv for en privat Fabrikant, meget passende Fordeel. Naar dette maa siges, og det desuden er oplyst — hvad der ikke er Grund til at betvivle —, at Usferød ligeoverfor Krigsministeriets Forbringere til dets Arbejder arbejder under mindre gunstige Forhold, end ellers private Fabrikanter vilde det, saa kan jeg ikke sige Andet, end at denne Forretning er en i alle Maader god Forretning. (Berg: Ja, hvis den gjør det.) Nu spørger det ærede Medlem: Ja, hvis! Men i saa Henseende maa det siges, at det er Noget, som er bevist endydermere derved, at naar Staten, om end undertiden under særegne trange Omstændigheder, er kommen og har stillet saa store Forbringere til Private, saa har det vist sig, at de Private, hverken hvad Væ-ter eller Priis angaaer, have kunnet præstere Noget, som man i den Grad har kunnet føle sig tilfredsstillet ved, som ved det, man har faaet fra Usferød. Det kan siges: Naar saa store Forbringere pludselig gjøres med Hensyn til Quantumet, ville de ikke gennem private Fabrikanter kunne tilfredsstilles, men hvorfor da ikke for en Deel? Man skulde dog synes, at kunde ikke Alt opnaaes selv til høiere Priiser, saa maatte dog Noget kunne opnaaes; men det har jo vist sig, at det ikke kan det. — Jeg